

SCHOLA IN SCHOLA
Studentská soutěž inovativně pojatých výukových bloků
Ročník 2019 - Mezipředmětové vztahy a spolupráce učitelů napříč obory

AUTOŘI: Michaela Drahotová (uAJL-uSJ), Miroslava Chadtová (uCJL-uAJL)

MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY: český jazyk - anglický jazyk

TÉMA: EDGAR ALLAN POE A DARK ROMANTICISM (kombinovaná hodina literatury a základů uměleckého překladu)

MATERIÁLY: úvodní texty o E. A. Poeovi a Temném romantismu, báseň *Havran* (tři české překlady + originální anglický text), mluvená ukázka *Havrana* (Simpsonovi), výňatek z originálního textu Poeovy povídky *The Tell-Tale Heart*, překladové slovníky

POTENCIÁLNÍ POSLUCHAČI: 4. ročník SŠ/gymnázia (důvodem je poměrně vysoká jazyková náročnost hodiny, minimální úroveň angličtiny B1)

PLÁN HODINY (cca 110 min.)

Fáze hodiny	Aktivity	Výstupy
<p style="text-align: center;">1</p> <p>ÚVOD: Edgar Allan Poe a Dark Romanticism</p> <p style="color: red;">20-25 min.</p>	<p>Úkol: Individuální práce s textem</p> <ul style="list-style-type: none"> • Studenti dostanou úvodní text s medailonkem E. A. Poa a charakteristiku Dark Romantismu. Mají za úkol oba texty přečíst a vypsát si z nich nejdůležitější informace. • Kontrola může proběhnout nejdříve ve dvojicích, učitel následně vše zkontroluje a shrne s celou třídou. • Učitel doplní informace v textu kontextem světové literatury (britský romantismus, český romantismus + jejich srovnání s Dark romantismem). 	<p>Je vhodné zmínit zejména anglický romantismus (lord George Gordon Byron, Percy Bysshe Shelley) a český romantismus (Karel Hynek Mácha). Vhodné je rovněž upozornit na problematiku českého termínu pro Dark romanticism (není zde žádný oficiální termín, přípustné alternativy <i>Černý/Hrůzný/Temný romantismus</i>). Závěrem by bylo dobré zdůraznit, že Poe bývá také často spojován se vznikem gotického románu.</p>

<p style="text-align: center;">2</p> <p>HAVRAN a jeho překlady</p> <p>40-45 min.</p>	<p>Úkol 1: Poslech mluvené ukázky básně (5-10 min.)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Studenti dostanou před sebe dva texty <i>Havrana</i> - jeden v anglickém originále, druhý v překladu Jaroslava Vrchlického. Text můžou očima sledovat, zatímco si poslechnou mluvené ukázky. > ČJ: https://www.youtube.com/watch?v=2wMJsvRrCKA > AJ: https://www.youtube.com/watch?v=bLiXjaPqSyY <p>Úkol 2: Práce s textem a jeho interpretace (10-15 min.)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Studenti pracují s českým překladem básně. Mají za úkol najít v ní znaky Temného romantismu, které byly zmíněny v úvodní části hodiny. • Učitel znaky shrne s celou třídou. <p>Úkol 3: <i>Havran</i> a jeho překlady (15 min)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Studenti dostanou další dva české překlady básně (konkrétně překlady Jiřího Tauerova a Rudolfa Havla). Učitel studenty nejprve požádá, aby si překlady přečetli a zkusili říct, jestli se něčím zásadně liší. • Na základě odpovědí studentů by měl učitel přejít k obecné problematice uměleckého překladu a pokusil se stručně charakterizovat jeho základní principy. I tento výklad by však měl probíhat ve formě diskuze se studenty. Základní otázkou bude: <i>Na co je potřeba hledět při překládání uměleckého textu?</i> 	<p>Ukázka mluvené recitace může studentům poskytnout lepší představu o verši a metru básně.</p> <p>Při interpretaci je potřeba zaměřit se zejména na: lyrika/epika, lyrický subjekt, prvky romantismu a nastupujícího realismu, motivy havrana a Pallas Athény, druhy použitých básnických prostředků, struktura a výstavba verše, onomatopoičnost v refrénu.</p> <p>Klíčové body:</p> <ul style="list-style-type: none"> - doslovná reprodukce textu × stejný účinek textu - otázka ustálených slovních spojení a idiomatických jednotek - problematika struktury textu/verše - specifické prvky díla/autora a jejich zachování
---	--	--

	<p>• Shrnující dotaz na studenty: <i>Který z přeložených českých překladů Havrana je podle Vás nejlepší a proč? Uveďte konkrétní příklady prvků. (5 min)</i></p>	<p>Problematika českých překladů Havrana: V závislosti na diskuzi o principech uměleckého překladu je vhodné zmínit dvě obecné tendence českých překladů Havrana.</p> <ol style="list-style-type: none"> důraz na formu a strukturu verše, dodržení metra (Vítězslav Nezval, Jiří Tufer) důraz na zasazení básně do jiného literárně-historického kontextu (Vágnerová - Lenora přeložena jako Jarmila, Rudolf Havel - překlad z období protektorátu, atmosféra Heydrichiády, báseň získává v této souvislosti nový rozměr) <p>Zde není žádná špatná či správná odpověď. Cílem tohoto úkolu je přimět studenty nad textem přemýšlet a zhodnotit důležitost jeho jednotlivých aspektů.</p>
<p>3 UMĚLECKÝ PŘEKLAD: procvičování</p> <p>25-30 min.</p>	<p>Úkol: Praktické procvičení uměleckého překladu</p> <ul style="list-style-type: none"> V této fázi hodiny dostanou studenti možnost sami si vyzkoušet principy uměleckého překladu. Dostanou krátký úryvek z Poeovy povídky <i>The Tell-Tale Heart</i> (v anglickém originále) a k němu překladový slovník. Jejich úkolem bude pokusit se úsek přeložit na základě pravidel uměleckého překladu, která byla určena v předchozí fázi hodiny. 	<p>K překladu je nutné, aby učitel doplnil studentům kontext celé povídky. Není nutné, aby studenti přeložili celý úryvek. Jde hlavně o to vyzkoušet si práci překladatele literárního textu.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Kontrola proběhne ve dvojicích, které si překlady vzájemně srovnají. Učitel poté poskytne ještě zpětnou vazbu formou otázek a diskuze s celou třídou (např. <i>Co Vám dělalo největší problém? Co se povedlo/nepovedlo? V čem jste se jako dvojice shodli/neshodli? V jakých případech jste se lišili?</i>). Učitel může rovněž vybrat několik konkrétních vět/souvětí, zeptat se studentů na jejich volbu překladu a okomentovat je. 	Praktický překlad zároveň poskytuje studentům možnost vyzkoušet si práci s překladovým slovníkem (ať už s tištěným, nebo online).
<p>4</p> <p>SHRNUTÍ</p> <p>5-10 min.</p>	Učitel stručně shrne a zhodnotí práci v hodině: Edgar Allan Poe a Dark Romanticism, báseň <i>Havran</i> , základy uměleckého překladu a jeho možná úskalí, která vyplynula z praktického cvičení.	